

Thinget udtalte sin Anskuelse om at ville ansee noget Saadant for at være ønskeligt. Forsaavidt det kunde omdannes dertil og desuden modtage nogle Modificationer, saa skulde jeg for mit Bedkommende være villig til at understøtte det.

J. A. Hansen: Det foreliggende Forslag angaaer en Sag, der gjennem en Række af Aar har befastiget Almeenheten og især Folkets Repræsentanter; den har flere Gange været til Forhandling i Ständerne, den var til Forhandling i den grundlovgivende Rigsforsamling, og den har siden gjentagende været til Forhandling her paa Rigsdagen, saa at det ingenlunde er noget saadant nyt Fremkommet, som man skulde troe efter den sidste ærede Talers Uttringer; men det er tværtimod en Sag, som for den, der har fulgt de offentlige Forhandlinger i det Hele taget, allerede tidlige er meget bekendt. Dernæst skal jeg bemærke, at den Frihed, Forslagsstilleren her søger at erhverve Folketjens Medlemmer, synes at være en meget naturlig og velbegrunderet Frihed; thi det er bekendt nok, at Staten giver sine geistlige Lærere overordentlig stor Frihed. Man vil kunne høre de forskjellige kristelige Læresætninger forklarede paa en aldeles modsat Maade i Landets forskjellige Kirker ved Folketjens offentlige Gudstjeneste. Staten griber ikke ind i sine Præsters Lærefrihed, men den lader enhver Præst forklare de forskjellige Troessandheder paa sin Maade, og paa disse Maader er der, som sagt, overordentlig Forskiel, ja, Staten taaler endog, at Folketjens Geistlige offentligt i Skrifter forklare Religionens Sandheder paa aldeles modsatte Maader og kalde hinanden for falske Lærere, uden at den gjør noget som helst Skridt for at sjerne enten den Ene eller den Anden. Men, naar det er Tilfældet, saa spørger jeg, om det ikke er en ligefrem retlig Fordring, at paa den anden Side Menigheden maa have samme Frihed til at henvende sig til den af disse Lærere, den finder sig tilfredsstillet ved. Det forekommer mig, at den ubegrænsede Frihed, man lader Præsterne og Lærerne have i denne Retning, ikke kan bestaae, med mindre man indrømmer Menighederne en lignende Frihed; ellers bliver det en utaalelig Evang, som ikke

kan bæres. Nu kan man vistnok sige med Rigsdagsmanden fra Velle (Ottesen), at ifølge Grundloven kan man træde ud af Folketjens; men jeg vil spørge, om det er ønskeligt, at man ved at nægte en retfærdig Fordring tvinger Medlemmerne af Folketjens til at træde ud, og jeg vil spørge, om det er retfærdigt og kristeligt at stille Folketjens, som vi jo ansee for at være den, der indeholder den sande kristelige Troes Grundsætninger og opdrager sine Menighedsmedlemmer til sande Christne, paa den Maade, at man af Hensyn til den selv nøder flere af dens Medlemmer til at gaa bort. Dette forekommer mig at være Noget, som jeg ikke vil karakterisere, men som jeg ikke kan forstaae, naar man, istedetfor at gjøre en billig og retfærdig Fordring Fyldest, troer at kunne henvise de Bedkommende til at træde ud af Folketjens. Jeg kan ikke forene det med et sandt Venkab for Folketjens at stille det saaledes. Men, er dette givet, og det er Hovedsagen, saa forekommer det mig, at de forskjellige Bemærkninger, vi have hørt med Hensyn til det Formelle, maae træde i Baggrunden. Det er ganske vist, at man skal tage Hensyn til Tidernes Tegn, som den ærede sidste Taler sagde, men Tidernes Tegn ere netop saaledes, at man ikke kan vente at faae nogen Forsætning for Kirken eller nogen større Reform i mange Tider, og at man ikke kan vente at faae den, saalænge disse Tidernes Tegn vedblive. Jeg har nok lagt Mærke til, at den nuværende høitærede Cultusminister har havt Mod til, hvad tidligere Cultusministere ikke have havt Mod til, nemlig af Finantsloven at udskyde de 5000 Rbd. til en Kirkeforsamling. Der hørte Mod til at gjøre det, og jeg vil benytte Leiligheden til at takke den høitærede Cultusminister, fordi han har havt dette Mod, hvilket vil lette hans Eftermand den Vanskelighed, han vilde have havt ved Benyttelsen af disse 5000 Rbd., dersom hans Eftermand er tilbøielig til, med Iver at virke for at give os en Kirkeforsætningslov. Den ærede Minister har for ikke mange Dage siden sagt, at denne Sag var saa vanskelig, at han ikke kunde give os noget Haab om snart at kunne gjøre Noget ved den, og han har henvist de enkelte Rigsdagsmænd, der vilde gjøre Forslag, til at